

ΟΡΘΗ ΕΠΑΝΑΛΗΨΗ

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΓΕΙΑΣ
Δ/ΝΣΗ ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ Β'
ΓΕΝ. Δ/ΝΣΗ ΔΙΟΙΚ. ΥΠΟΣΤ. & ΤΕΧΝ. ΥΠΟΔΟΜΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
ΤΜΗΜΑ Β

Αθήνα 22 /11./ 2013
Αρ. Πρωτ. Γ.Π./ οικ. 107933

Ταχ. Δ/νση : Μακεδονίας 6-8
Ταχ. Κώδ. : 104 33
Fax : 2108208702
Πληροφορίες: Β.Τσιτομενεας- Μ.Κλωναρακη
Τηλέφωνο : 210 8208703
210 8208726

Α Π Ο Φ Α Σ Η

ΘΕΜΑ: Επικαιροποίηση προδιαγραφών κτιριακής υποδομής Μονάδων Ψυχοκοινωνικής Αποκατάστασης (Κεντρα Ημερας) στα πλαίσια του προγράμματος «ΨΥΧΑΡΓΩΣ»

Η ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ ΥΓΕΙΑΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Το Π.Δ. 95/2000 (ΦΕΚ 76/Α/2000) "Οργανισμός του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας", όπως διορθώθηκε στο ΦΕΚ 123/Α/2000.
2. Τις διατάξεις του Ν. 2716/1999 (ΦΕΚ 96/Α/1999) για την «Ανάπτυξη και τον εκσυγχρονισμό των υπηρεσιών ψυχικής υγείας και άλλες διατάξεις».
3. Την με αριθμ. πρωτ. οικ. 3403/3-7-2013 (ΦΕΚ 1642/τ.Β'/3-7-2013) Κοινή Απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Υγείας «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στην Υφυπουργό Υγείας, Ζωή Μακρή»
4. Την με αριθμ. πρωτ. Α3α/οικ.876/16-5-2000 (ΦΕΚ 661/τ.Β'/23-5-2000) Υπουργική Απόφαση με θέμα «Καθορισμός του τρόπου οργάνωσης και λειτουργίας των Μονάδων Ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης (Οικοτροφεία, Ξενώνες) και των Προγραμμάτων Προστατευμένων διαμερισμάτων του άρθρου 9 του Ν. 2716/99» όπως τροποποιήθηκε με την αριθμ. πρωτ. Υ5Β/Γ.Π.οικ.56675/11-6-2013 (ΦΕΚ 1426/τ.Β'/12-6-2013) Υπουργική Απόφαση
5. Την με αριθμ. πρωτ. Υ5β/οικ. 1962/21-9-2000 (ΦΕΚ 1268/τ.Β'/19-10-2000) Υπουργική Απόφαση με θέμα «Καθορισμός κριτηρίων, προϋποθέσεων, δικαιολογητικών, διαδικασίας και κάθε άλλης λεπτομέρειας για έγκριση σκοπιμότητας και χορήγηση άδειας ίδρυσης και άδειας λειτουργίας Μονάδων Ψυχικής Υγείας στον Ιδιωτικό Κερδοσκοπικό και μη Κερδοσκοπικό Τομέα», όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.
6. Την αναγκαιότητα της επικαιροποίησης των τεχνικών προδιαγραφών των αναφερόμενων στο θέμα Μ.Ψ.Α.

ΑΠΟΦΑΣΙΖΟΥΜΕ

Εγκρινουμε τις Επικαιροποιημενες προδιαγραφες κτιριακής υποδομής Μονάδων Ψυχοκοινωνικής Αποκατάστασης (Κεντρα ημερας) στα πλαίσια του προγράμματος «ΨΥΧΑΡΓΩΣ» ως ακολουθως:

ΓΕΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

Σκοπός του Κέντρου Ημέρας [ΚΗ] είναι η διασφάλιση της συνέχειας της θεραπευτικής φροντίδας των ασθενών στην κοινότητα.

Αποσκοπεί στην ημερήσια θεραπευτική φροντίδα και ενίσχυση της ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης ασθενών. Σε αυτούς θα παρέχεται ένα δομημένο εβδομαδιαίο πρόγραμμα ατομικών και ομαδικών υπηρεσιών θεραπείας και δραστηριοτήτων ανάπτυξης ατομικών και κοινωνικών δεξιοτήτων.

Οι δραστηριότητες ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης μπορούν να περιλαμβάνουν εργοθεραπεία, ασκήσεις χαλάρωσης, θεατρικό ψυχόδραμα, ομάδες ειδικών ενδιαφερόντων, ομάδες συζητήσεων, γνωσιακή εκπαίδευση, κοινωνικές και ψυχαγωγικές εκδηλώσεις κá. Παράλληλα συνεχίζεται η Ψυχιατρική και Νοσηλευτική παρακολούθηση των ασθενών.

Η διάρκεια φιλοξενίας των ατόμων στην ημερήσια φροντίδα του Κ.Η. ποικίλει, με μέγιστο όριο το ένα έτος.

Οι Μονάδες Ψυχοκοινωνικής Αποκατάστασης (Οικοτροφεία, Ξενώνες) και τα Προγράμματα Προστατευμένων Διαμερισμάτων του άρ. 9 του Ν. 2716/99 της ως άνω (4) σχετικής.

1. ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΚΑΝΟΝΙΣΜΩΝ & ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

Σε όλα τα προς επιλογή κτίρια ή διαμερίσματα, πρέπει να εξασφαλίζεται η νομιμότητα των υφισταμένων κατασκευών, η εκπλήρωση των όρων και των προϋποθέσεων που καθορίζονται από τους σχετικούς κανονισμούς, καθώς και η λειτουργικότητα.

1.1. Νομιμότητα κτιρίου:

- α. Τα κτίρια τα οποία θα επιλέγονται για την εγκατάσταση των ΚΗ θα πρέπει να έχουν ανεγερθεί με Άδεια Δόμησης ή να είναι Νομίμως Υφιστάμενα, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία (ΝΟΚ, άρθρο 25 παρ.1,Ν. 4067/2012 ΦΕΚ 79^Α /9/4/2012).
- β. Νέα Άδεια Δόμησης απαιτείται στις περιπτώσεις που ο Νόμος ορίζει.
- γ. Σημειώνεται ότι το Κέντρο Ημέρας θεωρείται χώρος **απλών γραφείων**.

1.2. Πυρασφάλεια:

- α. Να εφαρμόζονται τα προβλεπόμενα στον ισχύοντα «Κανονισμό Πυροπροστασίας Κτιρίων» για χώρους απλών γραφείων .
- Β. Σε κάθε περίπτωση θα πρέπει, με ευθύνη των ιδιοκτητών του ΚΗ, να εκπονηθεί σχετική Μελέτη Πυρασφάλειας και να ελέγχεται – από τον Αρμόδιο Φορέα - η εφαρμογή της.

1.3. Προσβασιμότητα Ατόμων Με Αναπηρία ή Εμποδιζομένων Ατόμων:

α Θα πρέπει σε κάθε περίπτωση το ΚΗ να καλύπτει την εξυπηρέτηση Ατόμων με Αναπηρία ή Εμποδιζομένων Ατόμων σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 26 & 27 (παρ. 1 & 2), (ΝΟΚ/ 85)

1.4. Χώροι κύριας χρήσης, φυσικός φωτισμός & αερισμός:

Όλοι οι χώροι θα πρέπει να πληρούν τις προδιαγραφές φυσικού φωτισμού και αερισμού, όπως αναφέρονται στον κτιριοδομικό κανονισμό.

1.5. Θέρμανση - κλιματισμός:

Σε κάθε ΚΗ πρέπει να υπάρχει σύστημα θέρμανσης και ψύξης.

2. ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΙΑ ΤΟΥ ΧΩΡΟΥ

Το ΚΗ αναπτύσσεται κατά κανόνα στο Ισόγειο των κτιρίων ή τον Α' όροφο του κτιρίου ή κατ' εξαίρεση και εφόσον πληρούνται οι συνθήκες προσβασιμότητας, πυρασφάλειας και ασφάλειας λειτουργίας, μπορεί να αναπτυχθεί και σε άλλο όροφο.

Οι χώροι πρέπει να είναι λειτουργικά απλοί και να συνθέτουν περιβάλλον οικείο για τους ασθενείς.

Ιδιαίτερα σημαντική για τη δημιουργία ευχάριστου, λειτουργικού και αισθητικά άρτιου περιβάλλοντος είναι η επιλογή κατάλληλων υλικών, χρωμάτων και εξοπλισμού.

Ο Περιβάλλον Χώρος, εφόσον υπάρχει, θα πρέπει να μελετηθεί ώστε να αποτελέσει λειτουργική επέκταση του Κέντρου για ημιυπαίθριες ή υπαίθριες δραστηριότητες.

3. ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΟΜΑΛΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

Η λειτουργία του Κέντρου Ημέρας στηρίζεται στο εξειδικευμένο προσωπικό. Κατά συνέπεια οι ειδικές προδιαγραφές ασφάλειας αρχιτεκτονικού χαρακτήρα [οικοδομικά στοιχεία και κατασκευές] έχουν υποβοηθητικό / συμπληρωματικό ρόλο στην ομαλή λειτουργία του Κέντρου.

3.1. Ασφάλεια υλικών, κατασκευών και εγκαταστάσεων:**α. Δάπεδα:**

Θα πρέπει να ελέγχεται η ολισθηρότητα ιδιαίτερα στους χώρους υγιεινής. Να αποφεύγονται ανισοσταθμίες δαπέδων και η ύπαρξη κατωφλίων ή βυθισμάτων ύψους μεγαλύτερου των 2 εκ. και γενικά να εξασφαλίζεται η προσβασιμότητα σύμφωνα με την παρ. 1.3. του παρόντος.

β. Σηθαιία εξωστών:

Τα σηθαιία των εξωστών ή των ημιϋπαιθρίων χώρων θα πρέπει να έχουν ελάχιστο ύψος τέτοιο ώστε να μη δημιουργείται κίνδυνος για τους ενοίκους. Γενικά ισχύουν τα οριζόμενα στο άρθρο 15 του Κτιριοδομικού Κανονισμού.

γ. Ανοιγματα (Πόρτες, Κουφώματα):

Η πρόσβαση από εξωτερικά ανοίγματα (πόρτες, παράθυρα) που οδηγούν σε εξώστες ή ημιϋπαιθριους χώρους θα πρέπει να ελέγχεται και το άνοιγμά τους να ρυθμίζεται για την εξασφάλιση του εξαερισμού των χώρων. Στους υαλοπίνακες θα τοποθετηθούν προστατευτικές μεμβράνες ή αυτοί θα αντικατασταθούν με υαλοπίνακες Triplex, αν κριθεί απαραίτητο.

δ. Ασφάλεια εγκαταστάσεων:

- Κάθε ηλεκτρικός πίνακας πρέπει να διαθέτει αυτόματο διακόπτη διαρροής, ευαισθησίας 30mA, ο οποίος θα προστατεύει όλες τις γραμμές του.
- Η εγκατάσταση παραγωγής ζεστού νερού χρήσης πρέπει να διαθέτει διάταξη περιορισμού της θερμοκρασίας, κατάλληλα ρυθμισμένη, έτσι ώστε να μην υπερβαίνει τους 40° C.
- Στην περίπτωση που χρησιμοποιούνται συσκευές παρασκευής φαγητού που λειτουργούν με αέριο (υγραέριο ή φυσικό αέριο), θα πρέπει να διαθέτουν αυτόματη βαλβίδα διακοπής της παροχής αερίου στην περίπτωση έλλειψης φλόγας.

ΧΩΡΟΙ ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΑΣΘΕΝΩΝ:

Στα WC που προορίζονται για την εξυπηρέτηση Ατόμων με Αναπηρία ή Εμποδιζομένων Ατόμων, καθώς και των ασθενών οι πόρτες θα πρέπει να ανοίγουν προς τα έξω.

Εξοπλισμός:

Ο εξοπλισμός με σταθερά και ακίνητα έπιπλα θα πρέπει να είναι απλός και ασφαλής. Θα πρέπει να αποφεύγονται έπιπλα με αιχμές, γυάλινες επιφάνειες, οξείες γωνίες κλπ.

4. ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ**ΓΙΑ ΚΕΝΤΡΑ ΗΜΕΡΑΣ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ****4.1. Αυτισμός:**

Στην περίπτωση ασθενών με αυτισμό ή άλλη πάθηση που απαιτεί αυξημένα μέτρα ασφαλείας, οι υαλοπίνακες θα αντικαθίστανται με υαλοπίνακες Triplex. Επίσης, επικίνδυνα σημεία ή περιοχές μπορούν να επενδυθούν με μαλακό υλικό.

Στην περίπτωση αυτή ο χώρος του WC Ατόμων με Αναπηρία ή Εμποδιζόμενων Ατόμων θα πρέπει να είναι μεγαλύτερος ώστε να εξυπηρετεί και τη χρήση **DS** και ένας χώρος για ολιγόωρη ανάπαυση.

4.2. Διαταραχές πρόσληψης τροφής:

Στην περίπτωση αυτή θα πρέπει ο χώρος της τραπεζαρίας στην αίθουσα πολλαπλών χρήσεων, να είναι ευχάριστος και να συνδυάζεται λειτουργικά με ανάλογη κουζίνα. Οι χώροι αυτοί είναι σημαντικοί για το θεραπευτικό πρόγραμμα.

4.3. Φροντίδα ψυχικής υγείας γυναικών (Επιλόχια διαταραχή):

Θα πρέπει να προβλεφθεί χώρος για την φροντίδα μικρής ομάδας μητέρων και βρεφών. Το εμβαδόν του θα είναι 20 μ² περίπου. Θα είναι χώρος με ορθογώνιο σχήμα και κατάλληλα εξοπλισμένος (με κρεβάτι, πάγκο αλλαγής βρέφους, ντουλάπια και νιπτήρα με παροχή ζεστού – κρύου νερού).

Τα τελειώματα του χώρου θα είναι από υλικά που καθαρίζονται εύκολα.

5. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΗΜΕΡΑΣ

Στον Πίνακα που ακολουθεί, εμφανίζονται οι βασικές λειτουργίες του ΚΗ και τα αντίστοιχα εμβαδά των χώρων.

Η περιγραφή αυτή είναι **ενδεικτική** και αποτελεί **Πλαίσιο Λειτουργίας**.

Η αξιοποίηση κτιρίων ή διαμερισμάτων με περισσότερους ή και μεγαλύτερους χώρους είναι επιθυμητή.

ΚΕΝΤΡΟ ΗΜΕΡΑΣ				
α/α	ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΧΩΡΩΝ	ΕΠΙΦ. ΧΩΡΟΥ [Μ ²]	ΑΡΙΘΜΟΣ ΟΜ.ΧΩΡΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ [Μ ²]
1	Είσοδος – Πληροφορίες	15	1	15
2	Αναμονές	8	-	8
	Διοίκηση - Γραμματεία			
3	Γραφείο Επιστημ. Υπεύθυνου	12	1	12
4	Γραφείο Γραμματείας	14	1	14
	Γραφεία - Εξεταστήρια			
5	Γραφείο Γιατρών	12	1	12
6	Γραφείο Ψυχολόγου	12	1	12
7	Γραφείο Κοιν. Λειτουργού	12	1	12
8	Γραφείο – Χώρος Νοσηλείας	14	1	14
	Χώροι Δραστηριοτήτων			
9	Αίθουσα Πολλαπλών Χρήσεων	30	1	30
10	Κουζίνα	10	1	10
	Βοηθητικοί Χώροι			
11	WC ασθενών (Γυναικών – Ανδρών)	6	-	6
12	WC προσωπικού » »	5	-	5
13	WC Ατόμων	3		3
14	Αποθήκη	6	1	6
15	Ακάθαρτα και είδη καθαρισμού	4	1	4
ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΑΘΑΡΟ ΕΜΒΑΔΟ:				160,00
ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΜΙΚΤΟ ΕΜΒΑΔΟ (κατ' εκτίμηση):				200,00

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:

1. Ο χώρος «Είσοδος – Πληροφορίες» μπορεί να εξυπηρετεί και το τηλεφωνικό κέντρο. Καλό είναι να βρίσκεται κοντά στη Διοίκηση / Γραφείο Γραμματείας.
2. Οι αναμονές μπορούν να κατανεμηθούν σε χώρους ή σε διευρυμένο διάδρομο.
3. Το «Γραφείο – Χώρος Νοσηλείας» θα έχει νοσηλευτικό κρεβάτι και ντουλάπι για τη φύλαξη φαρμάκων. Είναι βοηθητικός χώρος νοσηλείας και δεν προορίζεται για νοσηλεία / παραμονή ασθενούς.
4. Η «Αίθουσα Πολλαπλών Χρήσεων» μπορεί να προκύπτει από τη συνένωση δύο επί μέρους χώρων. Είναι απαραίτητη η ύπαρξη κατάλληλου εξοπλισμού για τη λειτουργία και τραπεζαρίας.

5. Η «Κουζίνα» αν δεν είναι σε ιδιαίτερο χώρο, μπορεί να λειτουργήσει σαν «γωνιά κουζίνας» σε συνέχεια της «Αίθουσας Πολλαπλών Χρήσεων».
6. Σε οριακές περιπτώσεις τα Γραφεία Ψυχολόγου και Κοιν. Λειτουργού μπορούν να λειτουργήσουν εκ περιτροπής στον ίδιο χώρο.
Το ίδιο ισχύει και για το Γραφείο Επιστημ. Υπεύθυνου με το Γραφείο Γιατρών καθώς και για το Γραφείο Γιατρών με τον χώρο Νοσηλείας.
7. Η Αποθήκη και / ή ο χώρος Ακαθάρτων και ειδών καθαρισμού μπορούν να εξυπηρετηθούν σε κατάλληλα ερμάρια αν δεν υπάρχουν επαρκείς χώροι.
8. Το Συνολικό Μικτό Εμβαδό εξαρτάται από τη μορφολογία του κτιρίου και την διαρρύθμιση του χώρου.

ΚΕΝΤΡΟ ΗΜΕΡΑΣ: ΣΤΟΙΧΕΙΑ & ΣΧΕΔΙΑ ΠΟΥ ΑΠΑΙΤΟΥΝΤΑΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟΒΟΛΗ ΤΗΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ ΣΤΙΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΤΟΥ ΥΥ & ΚΑ.

Α/Α	ΘΕΜΑ	ΠΑΡ/ΣΕΙΣ:
A. ΣΤΟΙΧΕΙΑ:		
1.	Αίτηση του Φορέα προς τη Δ/νση Ψυχικής Υγείας	Για την κατάθεση του φακέλου, και την λήψη Αριθμού Πρωτοκόλλου.
2.	Λειτουργική Περιγραφή του κτηρίου	
3.	Τεχνική Περιγραφή Οικοδομικών Εργασιών	
4.	Προϋπολογισμός Οικοδομικών Εργασιών	
5.	Άδεια Δόμησης του υφισταμένου κτιρίου/ Τίτλοι νομιμότητας.	
B. ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑ:		
1.	Κάτοψη όλων των επιπέδων του ΚΗ	
2.	Σχέδιο διαμόρφωσης περιβάλλοντος χώρου [εφόσον υπάρχει]	
3.	Ενδεικτική Τομή, η οποία να περιλαμβάνει τη σκάλα [εφόσον υπάρχει] και στην οποία να σημειώνεται το ελεύθερο ύψος του χώρου.	
4.	Τοπογραφικό με σημειωμένη τη θέση του ακινήτου και με αναφορά υψομέτρων στα σημεία εισόδου.	

ΣΗΜΕΙΩΣΗ:

1. Όλα τα στοιχεία, εκτός της Αίτησης και της Άδειας Δόμησης υποβάλλονται εις διπλούν με την σφραγίδα και την υπογραφή του συντάξαντος Μηχανικού.
2. Τα ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑ πρέπει να είναι σχεδιασμένα σύμφωνα με τις προδιαγραφές περί Αρχιτεκτονικών Μελετών, σε κατάλληλη Κλίμακα.
Στα σχέδια αυτά θα παρουσιάζονται:
  - α. Όλα τα Αρχιτεκτονικά & Δομικά στοιχεία.
  - β. Οι ονομασίες / χρήσεις των χώρων.

- γ. Όλες οι απαραίτητες διαστάσεις, τα Εμβαδά των χώρων και οι στάθμες των τελειωμένων δαπέδων, ειδικά στα σημεία προσπέλασης Ατόμων με Αναπηρία ή Εμποδιζόμενων Ατόμων.
- δ. Τα στοιχεία των ειδικών κατασκευών, όπως τα σχετικά με την εξυπηρέτηση Ατόμων με Αναπηρία ή Εμποδιζόμενων Ατόμων.
- ε. Ο σταθερός και ο κινητός εξοπλισμός σε κάθε χώρο.

Η ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ ΥΓΕΙΑΣ

ΖΕΤΤΑ Μ. ΜΑΚΡΗ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ :

1. Γραφείο κας Υφυπουργού Υγείας
2. Διεύθυνση Ψυχικής Υγείας
3. ΜΥΠ